

Architect en fotograaf Piet van der Sterre

Boekbespreking

Herinneringen van een zoon aan zijn vader Piet van der Sterre, bekend architect en ijverig fotograaf, de man achter talloze restauraties van vooral Rijnlandse dorpskerken, maar nog véél meer.

Henk van der Sterre, *Piet van der Sterre, bevlogen architect en fotograaf* (Leiden, Uitgeverij De Muze, 2016). ISBN 978-94-92165-10-7. € 12,50. 58 p.

Een boekje, geschreven door een zoon over zijn vader, belooft heel wat. Niet alleen dat die vader een restauratiearchitect was die – naast enkele nieuwbouwprojecten van vooral huizen – zeer bekend geworden is door het restaureren van veel dorpskerken in de regio Leiden, maar ook op het gebied van de fotografie verdiende hij zijn sporen, en maatschappelijk was hij niet onbekend als voorzitter van welstand- of monumentencommissies in Leiderdorp, Zoeterwoude en Leiden en de Leiderdorpse Volksuniversiteit K & O. Daar moet toch wel heel veel over te vertellen zijn. Maar in de inleiding schrijft de auteur: “Helaas heb ik moeten vaststellen dat die [nl. originele (bouw)tekeningen en schetsjes] lijken te zijn verdwenen. Zowel tekeningen als documentatie heb ik niet meer kunnen vinden”. Nu kan het wel zo zijn dat zijn architectenbureau inmiddels alles opgeruimd heeft, maar juist bij restauraties worden tekeningen en documenten vaak in veelvoud geproduceerd, omdat niet alleen de architect en aannemer (en onderaannemers), maar ook de opdrachtgever, Monumentenzorg, Gemeente en Provincie i.v.m. te verlenen vergunningen en subsidies vaak hele pakken tekeningen en andere papieren nodig hadden of wilden hebben. Dat simpele schetsjes verloren zijn gegaan, moge jammer zijn, maar dat er geen tekeningen meer zouden zijn, is toch niet te geloven. Maar op basis van vele albums vol krantenknipsels bleek al genoeg te reconstrueren. Dat voor zowel voor de binnenzijde van de kaft dezelfde tekening gebruikt werd, was dus zeker niet nodig geweest.

Als zoon van een aannemer leerde Van der Sterre het vak min of meer spelenderwijs, waarna hij de Ambachtsschool in Leiden bezocht en later vooral schriftelijke cursussen volgde. Na praktisch werk als opzichter kwam hij in 1927 bij architect Jan Dekker in Hazerswoude in dienst. Die verrichtte allerlei werk, zowel nieuwbouw van woningen als restauratie van kerken, maar ook waterstaatkundige klussen. Van der Sterre kreeg daar dan ook een prima leerschool. In de oorlog moest hij onderduiken, maar vulde zijn tijd met het maken van fraaie tekeningen van kerken en boerderijen, die hij vaak aan de eigenaar kon verkopen. Dat deed hij, naar onthuld wordt, onder de naam Piet van de Water. Meteen na de oorlog trouwde hij en ging in Leiderdorp wonen. Tevens werd hij compagnon van Dekker, maar nadat die in 1954 overleed, trad Van der Sterre uit en stichtte een eigen bureau, eerst in de eigen voorkamer, maar later op andere adressen in Leiderdorp. Daar was hij haast dag en nacht werkzaam, tot hij in het harnas stierf op 3 oktober 1978. Zijn zoon vraagt zich af hoe hij dat allemaal realiseerde, maar hij zou daar toch zelf het meest over kunnen vertellen. Het persoonlijke is echter bijzonder onderbelicht gebleven.

Achterin het boekje bevinden zich een bijlage van bouwkundige bijzonderheden en opmerkelijke ontdekkingen bij de grotere restauraties, al blijft dat vrij beperkt, en ‘tabellen’, van verbouwingen en restauraties, volledige nieuwbouw, en krantenartikelen naar aanleiding van een vraaggesprek of rondleiding (40 stuks, dus slechts een bloemlezing?). In de eerste twee tabellen staat naast een summiere omschrijving van het object alleen de plaats en adres (met soms merkwaardige verschrijvingen) en periode/datum (er wordt nergens een datum genoemd, en dat is ook niet

merkwaardig, want een beetje project duurde gewoonlijk meerdere jaren). Jammer is de vaagheid over de bouw/restauratietijd. Soms ontbreekt die zelfs, zoals bij boerderij Woelwijk in Voorschoten, waarvan vrij gemakkelijk te achterhalen valt dat dat in de periode 1967-1972 was. Bij het Witte Kerkje van Noordwijkerhout staat b.v. 1959-?, maar de toren werd gerestaureerd in 1949-1950 en het schip in 1974-1975; de kerk werd weer in gebruik genomen op 13 juni 1975. Dit soort informatie had de auteur toch ook kunnen achterhalen. En in ieder geval ontbreekt de Raiffeisenbank in Leiderdorp, geopend op 21 juni 1962, in de tabel van volledige nieuwbouw.

Kortom, dit boekje is wel handig voor snelle naslag, maar graaft niet diep. Piet van der Sterre verdient een uitvoeriger studie, een heus boek, maar dan liefst door een bouwhistoricus of zo.

PdB